

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ - ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΣΤΟΥΣ ΕΣΧΑΤΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ 1

Δεν σας θεωρώ ακροατάς, αλλά συναγωνιστάς...

Έχετε κάποιο ενδιαφέρον θρησκευτικό, που είναι σπάνιο πράγμα σήμερα και αισθάνεσθε ένα πόνο για τα εκκλησιαστικά πράγματα. Γι' αυτό το λόγο θέλω να σας ανακοινώσω τα εξής αναγκαία. Ως στρατιώται Χριστού, ως πιστά τέκνα της Εκκλησίας, δεν πρέπει να αδιαφορούμε για τα εκκλησιαστικά θέματα, αλλά να δείχνουμε ζωηρό ενδιαφέρον για την Εκκλησίαν του Χριστού. Πρέπει οι Χριστιανοί να είναι αγωνισταί. Και όταν λέμε να είναι αγωνισταί, δεν εννοούμε να πάρουν ρόπαλα, τουφέκια, καραμπίνες, όπλα. Όχι. Μακριά αυτά από μας. Χρειαζόμεθα όπλα πνευματικά. Και πνευματικά μας όπλα είναι ο λόγος του Θεού, είναι η διαμαρτυρία μας, είναι οι φωνές μας, το «αίσχος», όλο αυτό το κλίμα το οποίο μπορούμε να δημιουργήσουμε που είναι το φραγγέλιο του Ιησού Χριστού, το οποίο θα πρέπει να υψώσουμε διαμαρτυρόμενοι για την άθλια κατάσταση της κοινωνίας.

Στα μαρτυρολόγια μένουμε κατάπληκτοι βλέποντας την ανδρεία των Χριστιανών. Εμφανίζονταν μπροστά στους αυτοκράτορας και τους τυράννους και φωνάζανε, Αίσχος, ντροπή σας, απάνθρωποι και σκληροί!... Διαμαρτύροντο για την σκληρότητα των. Τους πιάνανε και αυτούς και τους βασανίζανε. Τέτοιοι ζωντανοί Χριστιανοί ήταν εκείνοι. Έχουν σύστημα οι άθεοι να γκρεμίσουν την Εκκλησία του Χριστού. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε έτοιμοι να υπερασπίσουμε τα ιερά και τα όσια. Να μην αναπαυώμεθα στο «έχει ο Θεός» και στο «πύλαι άδου ού κατισχύσουσιν αυτής». Ασφαλώς δεν θα σβήσει η Εκκλησία αλλά μπορεί να σβήσει από την Ελλάδα όπως έσβησε και από την Μικρά Ασία. Που είναι η Εκκλησία της Μικρά Ασίας; Που είναι οι πενήντα μητροπόλεις της; Που είναι οι ναοί της; Που είναι τα μοναστήρια της; Που είναι τα προσκυνήματα της; Που είναι τα λείψανα της; που...; που...;

Αν έχετε διάθεση να αγωνιστήτε, υπάρχει ελπίς να νικήσουμε αν δεν έχετε διάθεση, θα μας σαρώσει το κύμα της απιστίας της αθεΐας και όλων των αιρέσεων.

Εγώ σήμερα – αύριο φεύγω, γέρος άνθρωπος είμαι. Αλλά σας προειδοποιώ και σας λέγω, θα δείτε πολλά δεινά στην πατρίδα μας, φοβερότερα από ότι είδαμε εμείς. Αλλά ότι και αν συμβεί και τα άστρα να πέσουν και τα ποτάμια να στερέψουν και τα πάντα να καταστραφούν, ένα θα μείνει, Ιησούς ο Ναζωραίος, όν παιδιάς υμνεΐτε εΐς πάντας τους αιώνας αμήν.

Χριστιανός, όνομα και πραγματικότητα



Η ονομασία μας, το ότι λεγόμαστε Χριστιανοί, δεν είναι αρκετό. Η ονομασία που πήραμε στο βάπτισμά μας, πρέπει να ανταποκρίνεται και σε μία πραγματικότητα. Όπως το χαρτονόμισμα δεν αρκεί απλώς να γράφει ένα ποσό, αλλά το ποσόν αυτό που είναι γραμμένο επάνω στο χαρτονόμισμα πρέπει να ανταποκρίνεται σε ένα απόθεμα χρυσού. Δηλαδή, την ώρα που θα το πάμε στην τράπεζα, να μπορεί η τράπεζα να μας δώσει εκατό χρυσά φράγκα, εάν γράφει εκατό ή χίλια, εάν γράφει χίλια. Διότι αλλιώς θα είναι ένα απλό χαρτί. Κατά παρόμοιο τρόπο δεν αρκεί απλώς η ονομασία μας, ότι λεγόμεθα Χριστιανοί για να δικαιώσει την ύπαρξη μας στον κόσμο αυτόν.

Η ονομασία δημιουργεί υποχρεώσεις, συνοδεύεται από υποχρεώσεις και καθήκοντα. Αυτό ισχύει για κάθε ονομασία. Είσαι μηχανικός, ονομάζεσαι μηχανικός; Πρέπει να είσαι εις θέσιν να χτίζεις σπίτια γερά και στέρεα. Ονομάζεσαι δάσκαλος; Πρέπει να είσαι εις θέσιν να μάθεις τα παιδιά γράμματα. Ονομάζεσαι γιατρός; Δεν αρκεί αυτό, πρέπει να είσαι εις θέσιν να κάνεις διάγνωση, να βρίσκεις τα κατάλληλα φάρμακα, να ορίζεις την κατάλληλη δίαιτα τότε θα είσαι γιατρός, δεν αρκεί μόνο το όνομα και η φίρμα «είμαι γιατρός». Ονομάζεσαι πλοίαρχος και καπετάνιος; Δεν αρκεί μόνο να έχεις το όνομα αλλά και να είσαι κυβερνήτης επάνω στο πλοίο και μέσα στους ωκεανούς. Ονομάζεσαι στρατιώτης και αξιωματικός; Δεν φτάνουν τα κουμπιά και τα γαλόνια, δεν φτάνουν οι στολές, οι παρελάσεις, οι τρομπέτες και τα γυμνάσια χρειάζεται κάτι παραπάνω από όλα αυτά. Ποιο; Η ανδρεία, η απόφασης εν ανάγκη να θυσιάσεις όχι μία ζωή, χίλιες ζωές για την πατρίδα αυτό κάνει τον στρατιώτη.

Όπως λοιπόν η ονομασία του στρατιώτου, η ονομασία του γιατρού, η ονομασία του δασκάλου η ονομασία οιοσδήποτε άλλου στον κόσμο, δημιουργεί υποχρεώσεις, ακόμα περισσότερο η ονομασία Χριστιανός. Απ' όλες τις ονομασίες που υπάρχουν στον κόσμο αυτόν, βασιλέων, πριγκίπων, στρατηγών και σοφών, εγώ δε βρίσκω καμία άλλη ονομασία ανώτερη, που αξίζει να γεμίζει τα σπλάχνα μας και την καρδιά μας και να μας φτερώνει στους ουρανούς καμία άλλη ονομασία μεγαλύτερα στον κόσμο αυτόν από την ονομασία «είμαι Χριστιανός».

Προσόντα του Χριστιανού σύμφωνα με τους Μακαρισμούς



Ὅπως ο μαθητής έχει προσόντα, ο στρατιώτης προσόντα, ο καθένας έχει προσόντα και δεν προσλαμβάνεται κανείς στις υπηρεσίες εάν δεν έχει ένα ορισμένο αριθμό προσόντων, έτσι υπάρχουν και τα προσόντα του Χριστιανού. Ποια είναι αυτά; Τα προσόντα του Χριστιανού είναι: Πρώτο – πρώτο η ρίζα των αρετών. Ο Χριστιανός είναι ένα σύνολο, μια σύνθεση αρετών. Η πρώτη αρετή, η ρίζα, ποια είναι; Ὅπως το δέντρο έχει ρίζα, έτσι και το δένδρο της αρετής, που ποτίζει με τα δάκρυα και τα αίματα η πίστης μας, το δένδρο αυτό της αρετής που θάλλει αιωνίως, έχει ρίζα, αγαπητοί. Και όσο πιο βαθιά είναι αυτή η ρίζα, τόσο στερεότερος είναι ο Χριστιανισμός και τόσο ωραιότερος και ευπρεπέστερος και ιδανικότερος είναι στον κόσμο αυτόν. Η ρίζα του δένδρου αυτού είναι, αγαπητοί μου, η ταπεινώσης. Ο Χριστιανός πρέπει να είναι ταπεινός. Κάν σοφός, κάν φιλόσοφος, κάν ποιητής, κάν ταξιδεύση σε όλο το πλάτος του κόσμου, κάν πετάξη επάνω στους ορίζοντες, πρέπει να είναι ταπεινός. Θυμάστε τι ψάλλουμε στην ακολουθία της κηδείας; «Εμνήσθην του προφήτου βοώντος Εγώ είμι γή και σποδός...» Τι είσαι, άνθρωπε, σπουδήποτε και αν φθάσεις; Μια χούφτα χώμα και στάχτη.

Ταπεινός λοιπόν. Η ταπεινώσης πρέπει να διακρίνει τον Χριστιανό. Αλλά εκτός της ταπεινώσεως ο Χριστιανός πρέπει να έχει και κάτι άλλο. Το δάκρυ της μετανοίας. Εάν αμαρτάνει – και αμαρτάνει ο Χριστιανός, διότι δεν μπορεί να είναι αναμάρτητος κανείς επί της γης – εάν αμαρτάνει αυτός, εάν αμαρτάνει η γυναίκα του, εάν αμαρτάνουν τα παιδιά του, εάν αμαρτάνει η κοινωνία, αυτός πρέπει να κλαίει και να θρηνεί. «Μακάριοι οι πενθούντες, ότι αυτοί παρακληθήσονται»

Ο Χριστιανός ακόμα πρέπει να είναι πράος και ειρηνικός. Αλλά υπό έναν όρο πράος και ειρηνικός, όταν χτυπούν και αδικούν τον ίδιο. Όταν όμως βλέπει στη γειτονιά του, στο εργοστάσιο, στο γραφείο του, στην κοινωνία, την αδικία, τότε πρέπει να γίνει λέων. Δεν είσαι Χριστιανός, εάν δεν αγωνίζεσαι να επικρατήσει στον κόσμο η δικαιοσύνη. «Μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες την

δικαιοσύνη...». Αυτό εμάς μας έλειψε. Δεν έχουμε δίψα «δικαιοσύνης». Όταν αδικήται το άτομό μας, ο εαυτός μας, γινόμεθα θηρία, όταν αδικήται η χήρα, το ορφανό, ο κόσμος ο φτωχός και εγκατελειμμένος που δεν έχει συνηγόρους και ισχυρούς να τον υπερασπίσουν, αδιαφορούμε. Ο Χριστιανισμός πρέπει να είναι πράος για τον εαυτό του, αλλά αγωνιστής και να διψά την δικαιοσύνη.

Ο Χριστιανισμός ακόμη πρέπει να είναι ειρηνοποιός, να ρίχνει γέφυρες και να ενώνει τα χάσματα. Όπως όταν φτάσουμε σε ένα μέρος αδιαπέραστο, απλώνουν γέφυρα και περνούμε, έτσι στον κόσμο αυτόν, που τον χωρίζουν ιδεολογίες και συμφέροντα και μίσση, πρέπει ο Χριστιανός να είναι η ένωση των διεστώτων, ανατολής και δύσεως, πρέπει να είναι η γέφυρα που θα ενώνει κόσμους αντιμαχόμενους. «Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται».

Ο Χριστιανός ακόμα πρέπει να έχει κάτι άλλο. Να είναι σαν τα χιόνια. Όπως το χιόνι που είναι πάνω στην κορυφή του Ολύμπου δεν το πατάνε πόδια ανθρώπου, αλλά είναι πεντακάθαρο, έτσι και η καρδιά του Χριστιανού πρέπει να είναι καθαρά. «Μακάριοι οι καθαροί τη καρδιά, ότι αυτοί τον Θεόν όψονται».

Ο Χριστιανός επίσης πρέπει να έχει ένα άλλο προσόν. Να είναι υπομονετικός. Βράχος. Όπως ο βράχος μέσα στο πέλαγος δε φοβάται τη θάλασσα, αλλά εξέχει μέσα στο πέλαγος και μένει πάνω από τα αφρισμένα κύματα, έτσι και ο Χριστιανός στις θλίψεις πρέπει να έχει ανδρεία, να είναι ανδρείος.

Τέλος ο Χριστιανός πρέπει να είναι έτοιμος για θυσία. Έτοιμος να πεθάνει όχι στο κρεβάτι του, αλλά επάνω στο πεδίο της τιμής, να θυσιάσει τη ζωή του για τη δόξα του Χριστού.

Αυτά είναι τα προσόντα, τα διαμάντια στο περιδέραιο που πρέπει να στολίζει κάθε χριστιανική ψυχή.

Φως και αλάτι



Τα έχουμε αυτά; Εάν τα έχουμε αυτά τότε σ' εμάς απευθύνεται ο λόγος του Θεού «Υμείς έστε το άλας της γής... Υμείς έστε το φως του κόσμου». Βλέπετε, αγαπητοί, ποια σύμβολα έχει η αγία Γραφή; Εάν ακούσουμε τα λόγια αυτά του ευαγγελίου, φαίνονται ξεκάρφωτα. Εάν όμως τα συνδέσουμε με τα προηγούμενα, τότε αυτά αποκτούν την ολοκληρία της σκέψεως.

«Υμείς έστε το άλας της γής... Υμείς έστε το φως του κόσμου».

Χριστιανοί μου, βρίσκομαι ακόμα στην αρχή του ευαγγελίου και μπροστά μου ανοίγεται ένα

πέλαγος ιδεών που δεν μπορώ να το διαπλεύσω με την μικρή λέμβο μου. Αλλά δεν έχω καιρό, δεν έχω ώρα, για να μπορέσω να επεκταθώ στα νοήματα αυτά, στο πέλαγος, στον ωκεανό των υψίστων αυτών ιδεών.

Μη μου μιλάτε για άλλα βιβλία. Αν πάρετε το άγιο Ευαγγέλιο στα χέρια σας, δεν χρειάζεται τίποτε άλλο. Βάλτε φωτιά στα βιβλία, στα μυθιστορήματα, στα περιοδικά όλα, στα φιλμ τα γκανγκστερικά, σε όλα αυτά που υπάρχουν μέσα στα σπίτια. Πάρτε στα χέρια σας το άγιο Ευαγγέλιο, να αγιάσει, να ευωδιάσει μέσα σας όλος ο ψυχικός σας κόσμος. Το Ευαγγέλιο του Χριστού μας λοιπόν λέει «Υμείς έστε το άλας της γής... Υμείς έστε το φως του κόσμου». Αφήνω το δεύτερο και παίρνω το πρώτο. «Υμείς έστε το άλας» σεις είστε το αλάτι.

Ο Χριστιανός είναι το αλάτι του κόσμου

Ο κάθε Χριστιανός πρέπει να είναι το αλάτι. Υπάρχει τίποτε άλλο πιο χρήσιμο από το αλάτι; Τα αλάτι είναι στο πιάτο και του φτωχού και του βασιλιά. Το αλάτι είναι κάτι απαραίτητο. Είναι στοιχείο αναγκαίο για τη ζωή του ανθρώπου. Μια μικρή ποσότητα αλατιού νοστιμίζει όλο το φαγητό. Το αλάτι έχει ακόμα την ιδιότητα να συντηρεί, να προλαμβάνει την σήψη, την σαπίλα, την αποσύνθεση των τροφίμων.

Έτσι ακριβώς πρέπει να είναι και ο Χριστιανός μέσα στην κοινωνία το αλάτι, το αλάτι το πνευματικό.

- Και πώς, κατά ποιο τρόπο θα γίνει ο Χριστιανός το αλάτι της κοινωνίας;

α) Με τα λόγια

Θα γίνει με τα λόγια του, που πρέπει να είναι προσεκτικά. Το Ψαλτήρι λέει «Θού Κύριε, φυλακήν τω στόματί μου και θύραν περιοχής περί τα χείλη μου». Τα σπίτια όλα έχουν πόρτες. Εμείς είμεθα χωρίς «πόρτες», δεν έχουμε δηλαδή καμία προσοχή στα λόγια που λέμε δεξιά και αριστερά. Και όμως θα δώσουμε μεγάλο λόγο γι' αυτά, για κάθε λόγο άπρεπο, που δεν έχει ευωδιά και χάρη, για κάθε λόγο πονηρίας και κολακείας. Γέμισε ο κόσμος από ψευτιά και κολακεία. Δε λέει κανείς στο γείτονα του την αλήθεια, αλλά προσπαθεί με γλώσσα μελιστάλακτη, με ωραίες λέξεις και φανταχτερές εικόνες, να τον ξεγελάσει δεν του παρουσιάζει την πραγματικότητα.

Ο Χριστιανός όμως είναι αληθινός. Είναι μαθητής Εκείνου που μπροστά στον Πιλάτο είπε «Εγώ εις τούτο γεγέννημαι και εις τούτο ελήλυθα εις τον κόσμον, ίνα μαρτυρήσω τη αλήθεια». Και η αλήθεια στον κόσμο αυτόν είναι πικρά. Εάν έχετε κάποια πληγή και ρίξετε επάνω λάδι θα αισθανθείτε βέβαια κάποιο ευχάριστο αίσθημα. Εάν όμως ρίξετε – και είναι ανάγκη να ρίξετε – αλατάκι, το αλάτι τσούζει. Έτσι είναι και η αλήθεια, η αλήθεια των προφητών και των κηρύκων. Ο λόγος τους δεν είναι ευχάριστος. Η αλήθεια τσούζει, είναι πικρά αλλά αυτή σώζει.

Για σκεφθείτε τον προφήτη Ηλία. Ήταν μέσα στο κράτος 8.000 «παπάδες». Τούμπες κάνανε μπροστά στο βασιλιά και στη βασίλισσα. Μα αυτός τόλμησε και ανέβηκε πάνω στα ανάκτορα και του λέει, λίγες είναι οι μέρες σας, γιατί είστε βασιλείο ανομίας και παρανομίας, τα ανάκτορα οργιάζουν... Ένας βρέθηκε να μιλήσει έτσι, και από την ώρα εκείνη ζητούσαν να τον συλλάβουν και έφυγε μέσα στις σπηλιές, σαν αετός, για να γλιτώσει από τη μανία των βασιλέων, που τους κολάκευε όλο το αισχρό ιερατείο. Για σκεφθείτε τον Ιωάννη τον Πρόδρομο, που ανέβηκε και αυτός γοργός πάνω στα ανάκτορα και βρήκε εκεί το παράνομο ζεύγος των αιμομικτών που ζούσαν στη μοιχεία και λέει στον Ηρώδη «Ουκ εξεστί σοι έχειν την γυναίκα του αδελφού σου». Δεν σου επιτρέπεται βασιλιά να ζεις παράνομα. Για σκεφθείτε τον απόστολο Παύλο, τους προφήτες τους μεγάλους. Για σκεφθείτε τον ίδιο το Χριστό, που ελάλησε πάντα την αλήθεια και σταυρώθηκε γι' αυτήν. Η αλήθεια είναι λόγος δριμύς, είναι σαν το αλάτι που πέφτει επάνω στις πληγές και κάνει τον άνθρωπο να πονέσει. Μα αυτός ο πόνος, που αισθάνεται ο άνθρωπος από την αλήθεια, είναι πόνος σωτήριος και μακάριος ο άνθρωπος εκείνος που αισθάνεται στα βάθη της ψυχής του την σωτήριο αυτή ενέργεια να εισέρχεται και να τον απολυμαίνει από κάθε κακία και αμαρτία.

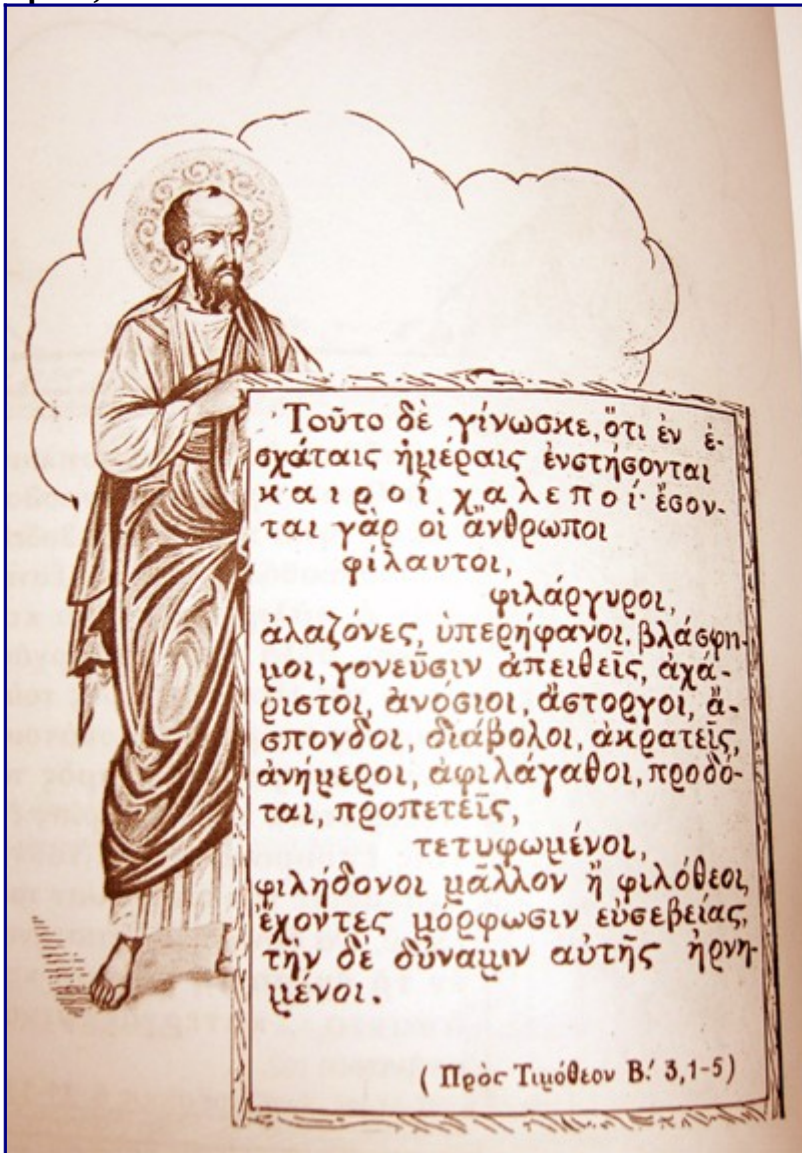
Ο Χριστιανός δεν είναι κόλακας. Όχι. Θα πει την αλήθεια. Που θα την πει; Θα την πει παντού. Σ' αυτόν που τον βλέπει και κυλιέται μέσα στο βόρβορο, θα του πει: «Ουκ εξεστί σοι...», δεν σου επιτρέπεται να κυλιέσαι σαν το κτήνος μέσ' στην ακαθαρσία. Σ' αυτόν που είναι κενόδοξος και υπερήφανος και νομίζει ότι θα φτάσει τους ουρανούς και τα άστρα, θα του πει: «Κύριος

υπερηφάνοις αντιτάσσεται, ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν». Στον άλλον, που λατρεύει όχι το χριστό αλλά το χρυσό, που έκανε το χρήμα θεό και λατρεύει το πορτοφόλι και το μπεζαχτά και δεν έχει ιερό και όσιο, θα πει: Είσαι ειδωλολάτρης, η πλεονεξία είναι «ειδωλολατρία». Στον άλλον, που έχει διάφορα άλλα ελαττώματα, δε θα διστάσει ο Χριστιανός να υπενθυμίσει την αλήθεια. Έτσι με τα λόγια του τα αυστηρά αλλά ζωοποιά, τα λόγια της Γραφής, θα γίνει αλάτι μεσ' στην κοινωνία.

β) Με το παράδειγμα

Αλλά ο Χριστιανός δεν είναι άλας πνευματικό μόνο με τα λόγια του. Είναι και με το παράδειγμα του. Ο τρόπος που ζει και συμπεριφέρεται μέσα στο σπίτι του, στο γραφείο ή στο εργοστάσιο, ο τρόπος αυτός είναι φωτεινός. Και ο τρόπος αυτός κάνει τους άλλους να σκέπτονται, ότι παραπάνω από τη ζωή αυτή τη ματαιά, τη ζωή των αισθήσεων και απολαύσεων, υπάρχει ένας κόσμος ανώτερος, ιδανικός, στον οποίο τους καλεί δια του λόγου και του παραδείγματος του.

Χρειάζεται αλάτι!



Αλλά αυτά είναι θεωρίες θέλετε να δείτε την πραγματικότητα, ποιο είναι το αλάτι το πνευματικό; Αντέστε μέσα στο σπίτι εκείνο που ο πατέρας είναι άλας πνευματικό. Υπάρχουν μέσα στη σαπίλα της κοινωνίας τέτοιοι άνθρωποι και έτσι κρατιέται ακόμα η κοινωνία. Υπάρχουν τέτοιοι γονεῖς, που προσέχουν και τα βλέμματα και τα λόγια και όλη τη συμπεριφορά τους είναι υπόδειγμα βίου. Ας είναι επάνω τους η ευλογία των αγίων αγγέλων και αρχαγγέλων και όλων των πατέρων μας. Μένουν αυτοί οι πατεράδες και αυτές οι manάδες στο ύψος. Τα παιδιά τους βλέπουν μπροστά τους σαν εικόνες θείες, σαν ουράνιες εικόνες. Μπροστά τους το κορίτσι ή το αγόρι δεν μπορεί να μιλήσει ή να φερθεί άσχημα. Λάμπουν σαν φωτεινά άστρα. Να το πνευματικό άλας, που δεν αφήνει την κοινωνία να αποσυντεθεί εξ

ολοκλήρου.

Θέλετε να δείτε το άλας το πνευματικό; Αντέστε σε μία ενορία πάνω στην Πίνδο, στον Αλιάκμονα, ή κάτω στο Μοριά και στην Κρήτη. Να πάτε σε μία ενορία που εφημερεύει ένας παπάς ευλαβής. Ας μη ξέρει γράμματα, ας μην πέρασε από πανεπιστήμια και θεολογικές σχολές αλλά πιστεύει.

Πιστεύει στο Χριστό, στην Παναγία, στους αγίους και όταν λειτουργεί συγκινείται και κλαίει. Άντε να βρεις ένα χωριό με ένα τέτοιο παπά. Και θα δεις ότι όλοι οι χωρικοί ούτε βλαστημάνε, ούτε οργιάζουνε, ούτε εγκλήματα γίνονται εκεί. Γιατί μέσα στο χωριό αυτό υπάρχει αλάτι. Και το αλάτι του χωριού είναι ο ιερέυς, ο ευλαβής ιερέυς, ο οποίος δε σπούδασε, δεν έχει μεγάλους τίτλους και μισθούς, αλλά μέσα στην καρδιά του έχει το Χριστό.

Θέλετε να δείτε τι θα πει πνευματικό άλας; Αντέστε σε μία επαρχία, αν υπάρχει, που ποιμαίνει ένας δεσπότης πνευματικός, πραγματικός επίσκοπος των ψυχών. Όταν μία επαρχία έχει τέτοιον επίσκοπο, άνθρωπο ανώτερο του χρήματος, των ηδονών και της ματαιίας δόξης, τότε εκεί δε στέκονται ούτε άθεοι αιρετικοί αλλά στην επαρχία αυτή υπάρχει αγιότητα και ευσέβεια. Υπάρχει η μεγάλη δύναμη του Χριστού μας.

Θέλετε να δείτε, αντιστρόφως, όταν λείπει το αλάτι; Αντέστε μέσα στο σπίτι που ο πατέρας δεν προσέχει τον εαυτό του, που η μητέρα είναι ξεπορτισμένη και βγαίνει δεξιά και αριστερά και το σπίτι το έχει ξενοδοχείο ύπνου και φαγητού. Αντέστε μέσα σε μία ενορία που ο παπάς δεν βλέπει τίποτε άλλο πέρα από τα αργύρια, τα τριάκοντα αργύρια του Ιούδα και κοιτάει μόνο να θησαυρίζει. Αντέστε και σε μία επαρχία που ο δεσπότης είναι όλη η αντινομία και ανατροπή της θεωρίας και της πράξεως του Ευαγγελίου. Εκεί θα δείτε ερείπια και εξάρθρωση του παντός.